

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Riitta Rissanen, Ari Koski, Kaisa Lähteenmäki-Smith, Jyri Niemi ja Marja-Liisa Saarilampi. Jyväskylän ammattikorkeakoulun itsearviointi toim. Tero Janatuinen**

Year of publication **2019**, FINEEC publications **12:2019**

Language **Finnish**

ISBN **978-952-206-510-0 pdf**

1.3 Koulutuksen kehittäminen

- HEI's self-assessment

Työelämän muuttuvia tarpeita seurataan

Vuorovaikutus työelämän kanssa on tiivistä. Määrämuotoisia menettelyjä työelämän tarpeiden seurantaan ovat toiminnasta saatavat palautteet (esim. asiakashaastattelut, TKI- ja palveluliiketoiminnasta saatava asiakaspalaute) ja arvioinnit (esim. koulutuksen määräaikaisarviointi, ulkoiset arvioinnit) sekä neuvottelukuntatyöskentely.

Epäviralliset yhteistyömuodot ovat tärkeitä työelämän muuttuvien tarpeiden tunnistamisessa. Tietoa saadaan esim. opinnäytetöiden avulla, opetushenkilöstön osallistuessa TKI-toimintaan, verkostoissa tapahtuvassa yhteistyössä sekä johdon osallistuessa eri organisaatioiden toimintaan ammattikorkeakoulun edustajina. Myös tutkimuksia ja selvityksiä työelämän muutoksesta hyödynnetään.

Työelämän muuttuvat tarpeet otetaan huomioon koulutustarjonnan ja koulutuksen tavoitteiden suunnittelussa. Vuosittaisessa koulutuksen opiskelijamäärien suunnittelussa huomioidaan alueellinen ennakoititieto.

Kaikki osapuolet osallistuvat kehittämiseen

Opetussuunnitelmia päivitetään vuosittain ja perusteellisempia uudistuksia tehdään noin viiden vuoden välein. Perusteellisempiin uudistuksiin osallistuvat sekä työelämän että opiskelijoiden edustajista kootut työryhmät. Opiskelijakunta JAMKO on aktiivinen vaikuttaja opetussuunnitelmauudistuksissa.

Henkilöstö osallistuu koulutuksen kehittämiseen opetussuunnitelmatyössä, jossa on mukana opetushenkilöstön lisäksi myös TKI-toiminnan ja tukipalveluiden henkilöstöä. Opiskelijat osallistuvat koulutuksen kehittämiseen opiskelijakunta JAMKOn edustuksen ja Jupinaviikkojen (ks. luku 3.4), opetussuunnitelmaa valmistelevien ryhmien sekä kaikkien palautetta antavien opiskelijoiden kautta. Työelämän edustajat osallistuvat koulutuksen kehittämiseen palautteiden, arviointien ja neuvottelukunnissa tapahtuvan opetussuunnitelmakäsittelyn kautta.

Tutkintoon johtavan koulutuksen sekä opettajankoulutuksen ohjelmat arvioidaan viiden vuoden välein JAMKin kehittämällä arviointimenetelmällä, joka vastaa eurooppalaisen laadunvarmistusstandardin vaatimukseen määräajoin toteutettavasta tutkinto-ohjelmien arvioinnista. Määräaikaisarviointi on JAMKin vastaus laatujärjestelmän auditoinnista ja kansainvälisistä tutkinto-ohjelmien akkreditoinneista saatuihin suosituksiin (ks. luku 3.4).

Opintojaksopalaute on opettajan työkalu oman opetuksensa kehittämiseen. Sen avulla saadaan myös palautetta opintojen kuormittavuudesta, mikä mahdollistaa opintopistemitoituksen tarkistamisen seuraavia toteutuksia varten. Opintojakson päättyessä koottavassa palautteessa on toiminto, jonka avulla opettaja voi antaa vastapalautetta kaikille opintojaksolle osallistuneille opiskelijoille. Opiskelijoiden mukaan palautteen hyödyntäminen ei kuitenkaan aina näy heille käytännön kehittämistoimina.

Tietoa koulutuksen vaikuttavuudesta saadaan seurantakyselyillä (AMK, ylempi AMK ja opettajankoulutus). Tietoa hyödynnetään mm. koulutuksen suunnittelussa, opintojen ohjauksessa ja koulutuksen markkinoinnissa.

Osaaminen arvioidaan ja oppimisesta annetaan palautetta

Osaamistavoitteiden saavuttaminen arvioidaan opintojaksotasolla. Arvioinnin lähtökohtana ovat opintojaksojen osaamistavoitteet ja niistä johdetut arviointikriteerit. Arviointikriteerit on kuvattu laadullisesti asteikolla 1–5 tai hyväksytty/hylätty. Kun opiskelija on suorittanut opintojakson hyväksytysti, on opintojaksolle asetetut osaamistavoitteet saavutettu vähintään hyväksyttävällä tasolla.

Oppimista tukee ohjaava palaute, joka voi toteutua opettajan arvioinnin lisäksi esim. itse-, vertais- tai ryhmäarviointina. Suoritettuaan kaikki opintojaksot hyväksytysti opiskelija on saavuttanut tutkinnon tavoitteeksi asetetun osaamisen. Valmiutensa työelämän kehittämistehtäviin opiskelija osoittaa opinnäytetyöllä, joka yleensä tehdään työelämän toimeksiannosta.

Opiskelijapalautteissa ja määräaikaisarvioinneissa on usein todettu tarve opintojaksokuvausten yhdenmukaisen laadun varmistamiseen erityisesti arviointikriteerien osalta. Kuvauksia onkin parannettu mm. opetussuunnitelmia sparrattaessa ja kansainvälisiin ohjelma-akkreditointeihin valmistauduttaessa.

Oppimisympäristöt tukevat oppimista

[Oppimisympäristöjä](#) on viime vuosina uudistettu nopeassa tahdissa JAMKin strategian suunnassa. Perinteisiä luokkahuoneita on muutettu monimuotoista oppimista palveleviksi oppimistiloiksi, joissa vuorovaikutus ja digitaalisten resurssien hyödyntäminen on helppoa (mm. hybridiluokka, tallennusluokka) ja joissa digitaalisen oppimateriaalin tuottaminen ja henkilökunnan digitaitojen kehittäminen on mahdollista (mm. Tuberoom ja rakenteilla oleva uusi Digikeskus). Parhaillaan on meneillään myös verkko-oppimisympäristön uudistaminen. Vaikka kehitystyötä on tehty, toivovat opiskelijat edelleen lisää mm. ohjelmistoja ja ICT-osaamista kehittäviä opintoja.

Työelämää hyödynnetään yhä enemmän oppimisympäristönä. Harjoittelun lisäksi tätä tukevat työelämälähtöiset oppimistehtävät, Future Factory -tyyppiset opinnot (esim. WIMMA Lab) sekä työn opinnollistaminen. Monipuolisia oppimismahdollisuuksia tarjoavat myös EduFutura-yhteistyössä toteutettava opintotarjonta ja Jyväskylän yritystehdas Oy:n yrittäjyyttä tukevat palvelut. Työelämälähtöisen oppimisvaihtoehdon tiimiyrittäjyyden kehittämiseksi tarjoaa Tiimiakatemia ainutlaatuinen pedagogiikka.

Opiskelijapalautteesta saadaan tietoa oppimisympäristöjen toimivuudesta (opintojaksopalaute, JAMKOn Jupinaviikko, AVOP-palaute tutkintoon johtavassa koulutuksessa, opettajankoulutuksen lähtöpalaute). Myös henkilöstöllä on mahdollisuus antaa palautetta tiloista ja välineistä tukipalvelukyselyssä. Palautteen perusteella vastuutahot käynnistävät tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

Vahvuudet

- Vahva tuki pedagogiselle uudistumiselle
- Palautteiden ja arviointien hyödyntäminen koulutuksen kehittämisessä
- Opiskelijakunnan aktiivisuus toiminnan kehittämisessä.

Kehittämiskohteet

- Opiskelijapalautteen tehokkaampi hyödyntäminen
- Opintojaksokuvausten tasalaatuisuuden kehittäminen
- Opintojen suunnittelun ja seurannan tehostaminen HOPSin avulla.

1.3 Koulutuksen kehittäminen

- Assessment of the audit team

Monipuoliset oppimisympäristöt uudistavat koulutusta

JAMKin monipuoliset oppimisympäristöt tukevat vuorovaikutusta työelämän kanssa. Henkilöstön osallistuminen TKI-toimintaan on voimavara työelämälähtöisten oppimisympäristöjen kehittämisessä. Tästä erinomainen esimerkinä on JAMKin kyberturvallisuuden tutkimus-, koulutus- ja kehityskeskus (JYVSECTEC).

JAMK toteuttaa koulutuksen määräaikaisarvioinnit kerran viidessä vuodessa. Arvioitsijoina toimivat sekä ulkopuoliset arvioijat että henkilöstön ja opiskelijoiden edustajat. Koulutusten säännöllinen arviointi on yksi keino varmistaa koulutussisältöjen suhde työelämän muuttuviin tarpeisiin. Arvioinnin kriteerit vastaavat eurooppalaisen laadunvarmistusstandardin vaatimuksia. Tutkinto-ohjelmien vahvuudet, hyvät käytännöt ja parantamisalueet ovat julkisesti nähtävillä JAMKin ulkoisilla verkkosivuilla, mitä auditointiryhmä pitää erittäin hyvänä periaatteena myös vertaisoppimisen näkökulmasta.

JAMK on valinnut strategiseksi suunnaksi Uuden sukupolven korkeakoulun, joka uudistaa koulutuksen suunnittelua, toteuttamista ja kehittämistä. Tässä mallissa kaikki toimijat osallistuvat koulutuksen kehittämiseen ja uudistamiseen. Koulutuksen suuntaamisen ja ennakkoinnin näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista pohtia sitä, miten erityyppiset kehittämistarpeet priorisoidaan. Esimerkiksi, kuinka vahvuusaloilla tuotettu uusi tieto ja osaaminen otetaan huomioon koulutuksen kehittämisessä ja opetussuunnitelmien uudistamisessa. Työelämän nopeasti muuttuvat tarpeet integroituvat koulutukseen erilaisten opiskelijaprojektien, TKI-toiminnan, koulutuksen arviointien ja yhteistyöverkoston kautta. Vahvuusalojen tuottaman uuden tiedon ja osaamisen linkitystä koulutuksen uudistamiseen voitaisiin vielä vahvistaa.

Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseen on hyvät lähtökohdat

Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseen JAMKilla on kattavat palvelut korkeakoululiikunnasta opiskelijaterveydenhuoltoon. Lisäksi tarjolla on runsaasti opiskelijälähtöistä toimintaa opiskelijakunnan järjestämien tapahtumien ja tempausten muodossa.

Opiskelijat ovat hyvin edustettuina HYPE-tiimissä, jonka laajalla kokoonpanolla osaltaan varmistetaan, että palvelut kohtaavat opiskelijoiden tarpeet ja hyvät toimintatavat leviävät laajalti korkeakoulu yhteisössä. JAMKilla on menettelytavat, joilla opiskelijat saadaan ohjauksen piiriin mikäli opiskelukyky on vaarassa heikentyä.

Opiskelijoiden kuormittuneisuutta seurataan Jupinaviikkojen yhteydessä kerättävän palautteen yhteydessä. Jupinaviikkojen palautekyselyiden koosteet ovat vapaasti saatavilla opiskelijakunnan www-sivuilla, mikä on hyvä käytäntö. JAMKin olisikin syytä pohtia, tulisiko tietojen olla myös korkeakoulun omilla www-sivuilla vapaasti saatavilla. Tämä toimisi hyvänä esimerkkinä myös muille korkeakouluille avoimen tiedon jakamisesta ja tarjoaisi hyvät puitteet vertaisoppimiselle koko suomalaisessa korkeakoulukentässä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelu koko korkeakoulu yhteisöä osallistavasti on hieno esimerkki toimijoiden sitouttamisesta yhteisön hyvinvoinnin ja toimintatapojen kehittämiseen.

Jupinaviikko on hyvä esimerkki opiskelijakeskeisestä toiminnasta

Opiskelijapalaute on vaikuttavaa. Opettajat keräävät sitä kattavasti ja systemaattisesti opintojaksojen aikana. JAMKO kerää opiskelijapalautetta myös palauteviikon, eli Jupinaviikon muodossa. Jupinaviikko on osana JAMKin laadunhallintaa ollut käytössä vuodesta 2010 alkaen. Auditointiryhmä pitää sitä erinomaisena käytäntönä. Opiskelijat ovat kokeneet antamansa

palautteen vaikuttavaksi, mutta haasteena on ollut matalahkot osallistujamäärät.

Jupinaviikon sulkemisen jälkeen opiskelijat saavat vastapalautetta koulutusaloittaisten Jupinajatkojen yhteydessä. Jupinajatkoilla käsitellään vastauksissa nousseita teemoja yhteisesti opiskelijoiden ja JAMKin henkilökunnan kanssa sekä etsitään yhdessä ratkaisuja asioiden kehittämiseksi. JAMKOn hallitus kokoaa kaikista Jupinaviikkojen palautteista koulutusaloittaiset raportit, joiden anonymisoidut versiot ovat julkisesti nähtävillä JAMKOn verkkosivuilla. Koulutuspäälliköille ja yksikköjen laatutiimeille toimitetaan erikseen alkuperäiset palauteraportit.

Jupinaviikko on erinomainen esimerkki opiskelijakeskeisyydestä ja opiskelijälähtöisestä toiminnasta korkeakoulu-yhteisössä. Opiskelijoiden tehokkaampi aktivoiminen palautteen antamiseen edellyttää vielä toimenpiteitä koko korkeakoulu-yhteisöltä.

Palautteen hyödyntämisessä on vielä kehitettävää

Korkeakoululla on paljon hyviä palautekäytäntöjä, mutta joitakin palautekäytäntöjä voisi vielä kehittää koko korkeakoulun tasolla. Esimerkiksi opintojaksojen puolivälipalautteen hyödyntämisessä on vaihtelua JAMKin eri hallinnollisten yksiköiden välillä, eikä hyväksi koettua käytäntöä hyödynnetä koko korkeakoulun laajuisesti. Koulutuksissa, joissa palautetta kerättiin, koettiin puolivälipalautte erinomaiseksi käytännöksi ja auditointiryhmä kannustaakin korkeakoulua laajentamaan käytännön kattamaan kaikki koulutukset.

Uuden sukupolven korkeakoulun mallissa opiskelijoiden palautteilla, mutta myös verkostoista saatavalla tiedolla on tärkeä rooli. Palautetiedon koostaminen näkyväksi koko henkilöstölle palvelisi Uuden sukupolven korkeakoulun malliin perustuvaa opetussuunnitelmatyön kehittämistä ja pedagogista johtamista.

Auditointiryhmä sai runsaasti näyttöä sekä formaalin että välittömän opiskelijapalautteen vaikuttavuudesta, mutta samalla ilmeni myös jonkin verran ala- ja opettajakohdista vaihtelua palautteen hyödyntämisessä. Uuden sukupolven korkeakoulun eetoksen hengessä onkin syytä pohtia, kuinka hyviä ja toimivia käytäntöjä voitaisiin laajemmin ja tasalaatuisemmin hyödyntää JAMKissa.

Opiskelijat ja sidosryhmät osallistuvat koulutuksen kehittämiseen

Opiskelijat ja sidosryhmät osallistuvat koulutuksen kehittämiseen muun muassa alakohtaisissa neuvottelukunnissa toiminnan kautta sekä käynnissä olevaan opetussuunnitelmien uudistamistyöhön. Opiskelijat ovat myös edustettuina koulutuksen kehittämisen työryhmissä ja opiskelijakunta toimiikin aktiivisena kehittämiskumppanina JAMKissa.